

वा० रा०

॥ ४४ ॥

इतोपि नयुक्तो विलंब इत्याह ॥ यावदिति ॥ मया दरिद्राधमर्णत्वेन तथाशपथैः प्रतिबन्धादिति भावः ॥ १६ ॥ १७ ॥ कृतत्वरो भूदिति शेषः ॥ १८ ॥ दारुणोदयं दारुणा
र्थकं प्रश्नोत्तरं ॥ १९ ॥ लोकमावस्तुं लोके वस्तुनोत्सहे ॥ अर्थपरो धनपरः ॥ विमलं धर्ममास्थितं तत्त्वज्ञानरूपं धर्ममाश्रितं ऋषयोऽत्र तत्त्वज्ञा एतेन स्वस्य सुखदुःखयोः समता
निवृत्तिमार्गस्थता च स्वाभाविकीति ध्वनितं ॥ २० ॥ तत्र भवतः पूज्यस्य पितुः ॥ वनगमनं कियत् यत्किंचिदतोधिकमपि प्रियं कर्तुं शक्यं तत्कृतमेव विद्धीति शेषः ॥
॥ २१ ॥ तथानिश्चये हेतुमाह ॥ नहीति ॥ हिर्हेतौ ॥ शुश्रूषा पादसंवाहनादिरूपा वचनक्रिया ॥ आज्ञाप्रकरणं ॥ २२ ॥ अत्र भवता पूज्येन पित्रा भवत्यावचनात् पि

यावत्त्वं न वनं यातः पुरादस्मादतित्वरन् ॥ पितांतावन्न ते रामस्त्रास्यते भोक्ष्यतेऽपि वा ॥ १६ ॥ धिक्कष्टमिति निश्चयस्य राजा शोकपरिप्लुतः ॥
मूर्छितो न्यपतत्तस्मिन्पर्यं केहेमभूपिते ॥ १७ ॥ रामोऽप्युत्थाप्य राजानं कैकेय्याभिप्रचोदितः ॥ कशयेव हतो वा जीवनं गंतुं कृतत्वरः ॥
॥ १८ ॥ तदप्रियमनार्यायावचनं दारुणोदयं ॥ श्रुत्वा गतव्यथोरामः कैकेयीं वाक्यमब्रवीत् ॥ १९ ॥ नाहमर्थपरो देविलोकमावस्तुमुत्स
हे ॥ विद्धि मामृषिभिस्तुल्यं विमलं धर्ममास्थितं ॥ २० ॥ यत्तत्र भवतः किंचिच्छक्यं कर्तुं प्रियं मया ॥ प्राणानपि परित्यज्य सर्वथा कृतमे
व तत् ॥ २१ ॥ न त्वतो धर्मचरणं किंचिदस्ति महत्तरं ॥ यथा पितरि शुश्रूषा तस्य वा वचनक्रिया ॥ २२ ॥ अनुक्तोऽप्यत्र भवता भवत्यावच
नादहं ॥ वने वत्स्यामि विजने वर्षाणीह चतुर्दश ॥ २३ ॥ न नूनं मयि कैकेयिमुख्यानां शंससे गुणान् ॥ यद्राजानमवोचस्त्वं ममेश्वर त
रासती ॥ २४ ॥ यावन्मातरमापृच्छेसीतां चानुनयाम्यहं ॥ ततोऽद्यैव गमिष्यामि दंडकानां महद्वनं ॥ २५ ॥ त्ववचनवत् तत्पत्नीवचनस्याप्यवश्यक
तव्यत्वात् ॥ अनेन सापत्नमातुरप्यनिष्टनिष्ठमपि वचनमेव परिपाल्यं किमु तमातापित्रोरितिसूचितं ॥ २३ ॥ हे कैकेयि नूनं मयि किंचित् कमपि गुणं नाशंससे न जानासि ॥
तत्र हेतुर्यदित्यादि ॥ मुख्यानि ति पाठे पितृपत्न्याद्याज्ञापरिपालनादिरूपानित्यर्थः ॥ २४ ॥ यावदिति पूर्वार्थे तावत्क्षमां कुर्विति शेषः ॥ ततस्तदनंतरं ॥ दंडकानां तन्नाम कक्ष
त्रियाणां तन्नाम कजनपदरूपं शापवशाद्धनत्वं प्राप्तं ॥ २५ ॥

अ० का०

॥ ४४ ॥